

Kompletteringar till Länsstyrelsen
Dnr: K 2024–10091

Hållbarhetsenheten, Stab Juridik
Petra Michélsen
Telefon: 072-5823313
petra.michelsen@regionstockholm.se

Länsstyrelsen i Stockholms län
67518-2024
2025-11-27

Bemötande av remissyttrande avseende ansökan om ändrat villkor i tillstånd till miljöfarlig verksamhet (67518-2024)

Karolinska universitetssjukhuset i Solna har ansökt om att ändra villkor i tillståndet för sjukhusets helikopterflygplats.

Följande verksamheter har lämnat remissvar på ansökan: Miljö- och hälsoskyddsnämnden Solna Stad, Samhällbyggnadsförvaltningen Solna Stad, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholms kommun, Exploateringskontoret Stockholms kommun, Storstockholms Brandförsvär, Försvarsmakten, Länsstyrelsen Stockholm

Sjukhusets har fått möjlighet att senast den 28 november 2025 lämna yttrande på myndigheternas remissyttranden. Karolinska Universitetssjukhuset yttrande på remissyttranden sammanfattas i nedanstående 3 förtydliganden.

1. Förtydligande avseende åtgärder, effekten och uppskattad tidsplan

Flera åtgärder kommer att genomföras som tillsammans kommer att minska antalet flygrörelser;

a) Framskjuten beredskap – åtgärd för att minska flygrörelser genom att sprida den framskjutna beredskapen mellan akutsjukhus

b) Förstärkt infrastruktur i regionen

c) Revidering av det pre-hospitala direktivet.

a) Framskjuten beredskap – åtgärder för att minska flygrörelser

Regionens ambulanshelikoptertjänst har sin basering i Mellinge- och Norrtälje. Rutin om framskjuten beredskap, där ambulanshelikopter hålls belägen centralt vid Karolinska Universitetssjukhuset i Solna, syftar till att optimera tillgängligheten till regionens ambulanshelikoptertjänst. Rutinen är till för att säkerställa snabb insatsförmåga till olika delar av länet, vilket är avgörande för patientsäkerheten och god beredskap. Den framskjutna beredskapen leder på total nivå till en begränsning av buller och miljöpåverkan med ett minskat antal flygtimmar med minskade kostnader som effekt.

Flera av regionens akutsjukhus ska framöver nyttjas för framskjuten beredskap. Detta innebär att regionen arbetar för att sprida uppdragen om framskjuten beredskap till flera akutsjukhus och dess helikopterflygplatser i regionen.

De sjukhus som planeras ingå i detta är främst Danderyds sjukhus, Södersjukhuset och akutsjukhuset i Huddinge. Då ytterligare sjukhus kan nyttjas för framskjuten beredskap, kommer detta innebära en betydande minskning av uppdrag som rör framskjuten beredskap vid Karolinska Solna.

b) *Förstärkt infrastruktur i hela regionen – minskar flygningarna till K.*

Region Stockholm har idag fem helikopterlandningsplatser vid sjukhusen Karolinska Solna, Södersjukhuset, Danderyds sjukhus, Karolinska Huddinge och Norrtälje sjukhus. Beslutsprocessen för att förstärka infrastrukturen i form av tankningsmöjligheter på Karolinska Solna och Danderyds sjukhus samt en extra landningsplats vid Södersjukhuset är nu inne i förstudiefasen vilken innebär att planer tas fram på hur investeringarna ska kunna genomföras.

Region Stockholm har beslutat att avsätta budgetmedel i investeringsplanen för 2026, varför nästa steg kan genomföras enligt plan. Den förstärkta infrastrukturen kommer att innebära en signifikant minskning av antalet flygrörelser av karaktären förflyttning utan patient för att stå i beredskap eller för att tanka. Detta kommer framför allt ge färre flygrörelser vid Karolinska Solna. I dagsläget går det inte att exakt beräkna volymen men förarbetena indikerar minst tio procents minskning.

Tidplanen visar att investeringsärendet om till övriga delar förstärkt infrastruktur kan komma att tas upp i Fastighets- och servicenämnden för beslut i kvartal 1 under 2026.

Om beslut kan fattas i regionfullmäktige innan sommaren 2026 så skulle färdigställandetiderna, under förutsättning att inga överklaganden eller andra hinder reses, vara möjliga enligt nedan:

- Karolinska Solna, till hösten 2027 (avseende tankanläggning)
- Danderyds sjukhus hösten 2027 (avseende tankanläggning)
- Södersjukhuset tidigast hösten 2028 (avseende ytterligare landningsplats)

c) *Revidering av de ”prehospitala” direktivet*

Som ovan anges, pågår ett arbete för att bereda förutsättningar för framskjuten beredskap vid fler akutsjukhus än Karolinska Solna. Ett första steg i detta är att färdigställa helikopterflygplatsen vid Danderyds för framskjuten beredskap följt av att förutsättningar utreds för motsvarande lösning vid Södersjukhuset och Huddinge sjukhus. I samband med att dessa förutsättningar kommer på plats, kommer anvisningarna för dirigerings av helikopter och anvisningarna för framskjuten beredskap att revideras. Ambitionen är att flera delar av dessa åtgärder ska kunna vara på plats under första kvartalet 2026.

2. Förtydligande avseende vilka helikoptertyper som är i drift och deras certifieringsvärde

Helikoptrar av typ H145 T3 (Typcertifikat BK 117 D3) är upphandlade och har varit i drift sen sommaren 2025. De är de tystaste i sin kategori.

Helikoptertypens certifieringsvärde (EPndB) framgår av TCDSN No.: EASA.R.010 Issue: 9. MBB-BK 117D-3 Sidan 13 av 16.

TCDSN No.: EASA.R.010
Issue: 9

Page 13 of 16
Date: 19 June 2020

Type Certificate Holder ¹	Airbus Helicopters Deutschland GmbH	Aircraft Type Designation ¹	MBB-BK117D-3		
Engine Manufacturer ¹	Turbomeca	Engine Type Designation ¹	Arriel 2E		
Additional modifications essential to meet the requirements or needed to attain the certificated noise levels ¹		None			
Noise Certification Basis	ICAO Annex 16, Volume I	Edition / Amendment	8 Edition / Amendment 12	Chapter ¹	8 (8.4.1)

EASA Record No.	Maximum Mass		Take-Off EPNL		Overflight EPNL		Approach EPNL		See Note
	Take-off ¹ (kg)	Landing (kg)	Level ¹	Limit	Level ¹	Limit	Level ¹	Limit	
D473	3,800	3,800	88.8	95.8	85.7	94.8	91.4	96.8	-

Någon särskild certifiering av lågfrekvent buller görs ej inom EU. Helikopterflygplatsen nyttjas även i mindre omfattning av andra helikoptertyper, men praxis är att det är den mest frekventa helikoptern som brukas i bullermätningar.

3. Förtydligande avseende riskanalys

En ny riskanalys gjordes 2023-03-09, analysen är baserad på 4700 rörelser/år men omfattar vårt tillfälliga tillstånd för 6500 flygrörelser.

”Flygplatsen är miljömässigt dimensionerad för upp till 6500 starter/landningar per år (fram till 2025)”, avsnitt 9.1 i riskbedömningen. Då vi sökt för 5700 flygrörelser och riskanalysen har tagit höjd för 6500 flygrörelser har vi inte uppfattat att det var ett behov av en ny riskanalys.

I riskanalysen tydliggörs sambandet mellan antalet flygrörelser och risk och att en ökning av flygrörelser är proportionerlig till ökningen av antalet flygningar. Ur ett miljöperspektiv är dock konsekvenserna vid en händelse inte större för miljön då verksamheten omfattar samma storlek av helikoptrar och att den risken sett i relation till andra risker i samhället, till exempel transporter av flygbränsle är mycket liten eftersom de mängder flygbränsle som transporteras i helikoptrarnas bränsletankar är begränsad. Se riskanalysen.